

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W SPECJALNYM OŚRODKU
SZKOLNO – WYCHOWAWCZYM DLA NIESŁYSZĄCYCH SŁABOSŁYSZĄCYCH
IM. MARII GRZEGORZEWSKIEJ
W RACIBORZU

Spis treści

Wstęp	3
Podstawy prawne:.....	3
Objaśnienie terminów:.....	4
ROZDZIAŁ I	5
Standard I. POLITYKA	5
Ogólne zasady ochrony danych osobowych dziecka	6
Zasady ochrony wizerunku dziecka	6
Zasady dostępu do sieci internetowej.....	7
ROZDZIAŁ II	9
Standard II. PRACOWNICY	9
Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.....	9
Standard II PRACOWNICY	10
Realizacja standardu:	10
Zasady relacji pomiędzy małoletnimi a pracownikami Ośrodka	11
Zasady ogólne w relacjach między pracownikami Ośrodka a małoletnimi:.....	11
Zachowania niedozwolone wobec uczniów:	11
Zachowania dozwolone wobec uczniów:	12
Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.	12
ROZDZIAŁ III	13
STANDARD III. PROCEDURY.....	13
Realizacja standardu:	13
Jak rozpoznać przemoc wobec małoletniego.....	14
Zasady zgłaszania przemocy w Ośrodku	15
Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia wychowanka przez osobę ze środowiska rodzinnego.....	15
Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez ucznia w Ośrodku:	17
Procedura interwencji w sytuacji przemocy wobec małoletniego przez pracownika Ośrodka:	17
ROZDZIAŁ IV	18
STANDARD IV. MONITORING	18

Wstęp

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracownika naszej Placówki jest działanie dla dobra ucznia i w jego najlepszym interesie. Pracownik naszego Ośrodka traktuje każdego ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec ucznia przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik naszej Placówki realizuje te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych naszego Ośrodka oraz swoich kompetencji.

Standardy Ochrony Małoletnich to cztery zasady, których przyjęcie sprawia, że dana instytucja jest bezpieczna dla dzieci:

I Polityka

II Pracownicy

III Procedury

IV Monitoring

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023r. poz. 1870)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
7. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120 poz. 526)
8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 11695)

Objaśnienie terminów:

Na użytek niniejszych Standardów:

1. **Dyrektor Ośrodka** – osoba zarządzająca Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących.
2. **Informatyk** – osoba zatrudniona w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na stanowisku Informatyka.
3. **Małoletni** – uczeń pobierający naukę w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących, w tym wychowanek przypisany do grup wychowawczych, w wieku do ukończenia 16 lat.
4. **Nauczyciel** – osoba zatrudniona w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na stanowisku pedagogicznym, w tym: nauczyciel, wychowawca oddziału (klasy), wychowawca grup wychowawczych, wychowawca świetlic szkolnych, pedagog, psycholog, nauczyciel specjalista.
5. **Opiekun faktyczny** – osoba sprawująca bez obowiązku ustawowego stałą opiekę nad wychowankiem, w momencie jego pobytu w grupie wychowawczej – zamieszkania w Ośrodku.
6. **Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich** – wyznaczony przez Dyrektora Ośrodka pracownik sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów.
7. **Pomoc nauczyciela** – osoba zatrudniona w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na stanowisku niepedagogicznym, która pełni czynności opiekuńcze i obsługowe w stosunku do ucznia, które zlecane są przez nauczyciela.
8. **Pracownicy Ośrodka** – osoby zatrudnione w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na podstawie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych, na stanowiskach pedagogicznych i niepedagogicznych.
9. **Przedstawiciel ustawowy** - opiekun posiadający pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekun prawny (osoba reprezentująca dziecko, ustanowiona przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją).
10. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
11. **Rodzic** – rodzic ucznia lub jego przedstawiciel ustawowy.
12. **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Nieśłyszących i Słabosłyszących, zwany dalej Ośrodkiem** – szkoły i grupy wychowawcze wchodzące w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Nieśłyszących i Słabosłyszących z siedzibą w Raciborzu, przy ulicy Karola Miarki 4.

13. **Standardy** – niniejszy dokument regulujący Standardy Ochrony Małoletnich w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Niestyszających i Słabosłyszących.
14. **Uczeń** – osoba pobierająca naukę w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Niestyszających i Słabosłyszących, w tym wychowanek przypisany do grup wychowawczych.
15. **Wychowawca** - wychowawca oddziału (klasy), wychowawca grup wychowawczych, wychowawca świetlic szkolnych
16. **Zgoda rodzica** oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy ich poinformować, aby sprawę rozstrzygnął sąd rodzinny.

ROZDZIAŁ I

Standard I POLITYKA

1. W Ośrodku został opracowany i wdrożony dokument, który zawiera jasne wytyczne, jak przeciwdziałać naruszeniu praw dziecka i ucznia, jak tworzyć środowisko bezpieczne małoletnim i jakie kroki podjąć w przypadku zagrożenia ich bezpieczeństwa.
2. Ze Standardami zostali zapoznani wszyscy pracownicy Ośrodka, rodzice oraz uczniowie.
3. Standardy Ochrony Małoletnich są dostępne dla pracowników, rodziców oraz uczniów w wersji papierowej (m.in. w sekretariacie Ośrodka) oraz na stronie www.oswnis.pl

§1

Realizacja standardu

1. Celem działań wszystkich pracowników Ośrodka jest ochrona uczniów przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie im bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
2. Wszyscy pracownicy Ośrodka znają treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich” oraz poszerzają wiedzę i doskonałą umiejętności ochrony małoletnich poprzez odpowiednie szkolenia.
3. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w Ośrodku Standardów oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
4. Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacji indywidualnych, w trakcie realizowanych programów i zajęć o charakterze edukacyjnym.
5. Standardy Ochrony Małoletnich są dokumentem ogólnodostępnym dla wszystkich zainteresowanych – w formie papierowej, na stronie internetowej Ośrodka, w wersji tekstowej.

§2

Ogólne zasady ochrony danych osobowych dziecka

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) oraz na zasadach określonych w wewnętrznych procedurach Ośrodka.
2. Ośrodek deklaruje pełne zaangażowanie i determinację celem zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych, a także prawidłowego zabezpieczenia systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych, jak i danych przetwarzanych w wersji papierowej.
3. Szczegółowe zasady przetwarzania danych osobowych w Ośrodku regulują odrębne przepisy wewnętrzne.
4. Wszyscy pracownicy Ośrodka zaangażowani w przetwarzanie danych osobowych, zobowiązani są do przestrzegania wdrożonych w Ośrodku regulacji w związku z przetwarzaniem danych małoletnich, w szczególności do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, danych, materiałów, dokumentów uzyskanych w jakikolwiek sposób, zamierzony czy przypadkowy w formie ustnej, pisemnej lub elektronicznej.

§3

Zasady ochrony wizerunku uczniów

1. Ośrodek uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych zapewnia ochronę jego wizerunku.
2. Ochrona wizerunku obejmuje zarówno uczniów Ośrodka, jak i uczniów spoza Ośrodka.
3. Uwiecznianie wizerunku małoletniego, z zastrzeżeniem ust. 4-5, może być przeprowadzone wyłącznie za zgodą jego rodzica.
4. Zgodzie rodzica na uwiecznianie wizerunku małoletniego nie podlega rejestracja wizerunku przy wykorzystaniu monitoringu wizyjnego (telewizji przemysłowej CCTV). Przetwarzanie danych przy wykorzystaniu monitoringu wizyjnego regulują odrębne przepisy wewnętrzne.
5. Rada Rodziców, jako przedstawiciel ogółu rodziców, może wynająć podmiot specjalizujący się w dziedzinie fotografii celem wykonania grupowych zdjęć klasowych. W takim przypadku wszelkie obowiązki wynikające z przepisów prawa powszechnego ciążyą na Radzie Rodziców.
6. Zgoda rodzica na uwiecznianie wizerunku wyrażana jest pisemnie i dotyczy dwóch materii:
  - 1) zgody na przetwarzanie danych osobowych w postaci wizerunku,
  - 2) zgody na publikację wizerunku.
7. Warunki wyrażenia zgody rodzica na uwiecznianie wizerunku regulują odrębne przepisy wewnętrzne.

8. Szczegółowe zasady przetwarzania i publikacji wizerunku regulują odrębne przepisy wewnętrzne.
9. W Ośrodku obowiązuje zakaz rejestracji wizerunku uczniów przez nauczycieli przy wykorzystaniu prywatnego sprzętu fotograficznego lub telefonów komórkowych, w związku z realizacją obowiązków służbowych.
10. Ośrodek nie przekazuje wytworzonych przez siebie materiałów zawierających wizerunek uczniów do mediów publicznych lub prywatnych, ani innych podmiotów trzecich.
11. Dyrektor Ośrodka, za ogólną zgodą rodziców małoletnich, może zaprosić do placówki media publiczne lub prywatne, celem wytworzenia reportażu z udziałem małoletniego. W takim przypadku podmiot medialny odpowiada za przygotowanie zgód wymaganych przepisami prawa, które przekazuje Dyrektorowi Ośrodka celem dalszego przekazania rodzicom małoletniego. Realizacja reportażu może nastąpić dopiero po zebraniu wszystkich wymaganych zgód. Podmiot medialny staje się w takim przypadku administratorem danych zarejestrowanych w reportażu.
12. Ośrodek prowadzi kampanię informacyjną kierowaną do uczniów w związku z wzajemnym uwiecznianiem wizerunku przez uczniów. Kampania ta porusza dobre praktyki związane z poszanowaniem prywatności i innych dóbr osobistych ucznia, między innymi:
  - 1) przed zrobieniem zdjęcia zapytaj koleżankę / kolegę czy możesz to zrobić,
  - 2) nie rób zdjęcia koleżance / koledze w sytuacji, gdy zdjęcie to może jej / jemu sprawić przykrość,
  - 3) nie rób zdjęcia koleżance / koledze w sytuacji, gdy zdjęcie to może ją/go skompromitować lub w jakikolwiek sposób dyskryminować,
  - 4) przed opublikowaniem zdjęcia koleżanki / kolegi w Internecie, zapytaj ją / go czy się na to zgadza,
  - 5) przed opublikowaniem zdjęcia w Internecie, zastanów się czy nie sprawi Ci to w przyszłości jakichkolwiek trudności lub przykrości,
  - 6) pamiętaj, że zdjęcie opublikowane przez ciebie w Internecie może pozostać tam na zawsze.

§4

Zasady dostępu do sieci internetowej

1. Ośrodek umożliwia uczniom dostęp do Internetu w ramach wewnątrzszkolnej sieci komputerowej, celem:
  - 1) kształtowania u uczniów umiejętności sprawnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,
  - 2) upowszechnienia wśród dzieci wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnej.
2. Dostęp do Internetu możliwy jest:
  - 1) z wykorzystaniem komputerów będących własnością Ośrodka, zlokalizowanych w świetlicach szkolnych, czytelni oraz pracowniach komputerowych,
  - 2) z wykorzystaniem prywatnego sprzętu komputerowego uczniów.

3. Wewnątrzszkolna sieć komputerowa podzielona jest na mniejsze podsieci, dedykowane dla komputerów będących własnością Ośrodka oraz sprzętu komputerowego będącego własnością uczniów. Komputery w dedykowanych podsieciach wzajemnie się „nie widzą”.
4. Na styku wewnątrzszkolnej sieci komputerowej i sieci internetowej zastosowano wieloplatformową zaporę sieciową ze zintegrowanymi modułami bezpieczeństwa, przy pomocy których filtrowane są niepożądane treści lub strony internetowe, między innymi:
  - 1) treści związane z promocją, przygotowaniem, uprawą i handlem narkotykami,
  - 2) treści związane z dyskryminacją osób lub grup społecznych,
  - 3) treści związane z brutalnością, atakami przemocy, okaleczaniem,
  - 4) treści zweryfikowane przez Internet Watch Foundation pod kątem przechowywania lub rozpowszechniania zdjęć przedstawiających wykorzystanie seksualne dzieci,
  - 5) treści pornograficzne.
5. Ośrodek wdrożył mechanizmy filtrujące niepożądane aplikacje internetowe, między innymi:
  - 1) aplikacje służące do nielegalnej wymiany treści,
  - 2) aplikacje omijające wprowadzone w Ośrodku zabezpieczenia.
6. Odwiedzane przez uczniów strony internetowe są rejestrowane i monitorowane za pomocą elektronicznego dziennika zdarzeń w postaci logów powiązanych z danym sprzętem komputerowym przyłączonym do wewnątrzszkolnej sieci komputerowej.
7. Dostęp do sieci bezprzewodowej zabezpieczony jest hasłem dostępu.
8. W celu uzyskania dostępu do wewnątrzszkolnej sieci komputerowej z wykorzystaniem prywatnego sprzętu komputerowego małoletniego, jego rodzic zobowiązany jest do złożenia wniosku adresowanego do Informatyka. Wzór wniosku regulują odrębne przepisy wewnętrzne.
9. Dostęp do wewnątrzszkolnej sieci komputerowej z wykorzystaniem prywatnego sprzętu komputerowego uczniów powyżej 16-go roku życia regulują odrębne przepisy wewnętrzne.
10. Rodzic może w dowolnym czasie zgłosić wychowawcy małoletniego wolę zawieszenia lub odebrania małoletniemu dostępu do Internetu udostępnianego przez Ośrodek. O fakcie tym wychowawca małoletniego niezwłocznie informuje Informatyka.
11. Inicjatywa uzyskania, zawieszenia lub odebrania dostępu do Internetu udostępnianego przez Ośrodek musi wyjść od rodzica małoletniego. Pracownicy Ośrodka nie mają umocowania do samodzielnego decydowania o udostępnieniu bądź odebraniu małoletniemu dostępu do Internetu udostępnianego przez Ośrodek, za wyjątkiem, o którym mowa w ust. 12.
12. W przypadku łamania przez ucznia zasad korzystania z Internetu, wychowawca niezwłocznie zawiadamia o zaistniałym fakcie Dyrektora Ośrodka, który może wydać decyzję o zawieszeniu lub odebraniu dostępu do udostępnianego przez Ośrodek Internetu. O decyzji Dyrektora Ośrodka informowany jest rodzic ucznia.
13. W przypadku podejrzenia lub wykrycia nieodpowiedniego korzystania z Internetu przez małoletniego, wychowawca niezwłocznie zgłasza zaistniały fakt rodzicowi małoletniego i ustala z nim dalsze czynności. W przypadku, gdy rodzic małoletniego wyrazi wolę zawieszenia lub odebrania dostępu do Internetu udostępnianego przez Ośrodek, wychowawca niezwłocznie przekazuje tę informację Informatykowi.

14. Ośrodek nie pełni opieki informatycznej nad prywatnym sprzętem komputerowym ucznia, tj. nie ingeruje w treści na nim przechowywane oraz nie serwisuje tego sprzętu.
15. Opiekę informatyczną nad sprzętem komputerowym będącym własnością Ośrodka, zlokalizowanym w pracowniach komputerowych pełnią właściwi opiekunowie pracowni.
16. Opiekę informatyczną nad pozostałymi komputerami będącymi własnością Ośrodka pełni Informatyk.
17. Przez opiekę nad sprzętem komputerowym będącym własnością Ośrodka rozumie się bieżący serwis, naprawę, instalację i aktualizację oprogramowania oraz wdrożenie zabezpieczeń wynikających z odrębnych przepisów wewnętrznych Ośrodka.
18. Uczniowie korzystający z udostępnionego przez Ośrodek Internetu zobowiązani są do:
  - 1) korzystania z Internetu w sposób odpowiedzialny z poszanowaniem prawa do prywatności i godności innych osób,
  - 2) niewykorzystywania Internetu do pomawiania lub krzywdzenia innych osób,
  - 3) niepublikowania komentarzy, zdjęć lub innych materiałów, które mogą powodować przykrość lub godzić w dobre imię innych osób,
  - 4) niepodejmowania prób nawiązania kontaktów z nieznanymi, dorosłymi osobami,
  - 5) niewykorzystywania Internetu do czynów prawnie zabronionych, w tym przestępczych,
  - 6) niewykorzystywania Internetu do nielegalnego pobierania treści prawnie chronionych,
  - 7) niepodejmowania prób uzyskania dostępu do treści nieodpowiednich dla ich wieku, np. treści związanych z narkotykami, alkoholem lub innymi środkami odurzającymi, treści pornograficznych, itp.
19. Uczniowie i ich rodzice zapoznawani są z zasadami korzystania z udostępnionego w Ośrodku Internetu.
20. Ośrodek prowadzi kampanię informacyjną kierowaną do uczniów i ich rodziców związaną z korzystaniem z Internetu. Kampania ta porusza dobre praktyki bezpieczeństwa internetowego oraz poszanowania praw innych osób w Internecie.

ROZDZIAŁ II

Standard II PRACOWNICY

§5

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

1. Przed nawiązaniem z daną osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwijaniem zainteresowań małoletnich lub z opieką nad nimi na podstawie innego stosunku prawnego, Dyrektor Ośrodka uzyskuje informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 przedstawiają Dyrektorowi Ośrodka dokumentację, o której mowa w art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, w szczególności informację o osobie z KRK.

§6

Standard II PRACOWNICY

1. Nauczyciele posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka nauczyciele podejmują rozmowę z rodzicami przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich również do szukania pomocy dla siebie.
3. Nauczyciele monitorują sytuację i dobrostan ucznia.

§7

Realizacja standardu

1. W Ośrodku zostały opracowane zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a Pracownikami Ośrodka.
2. Określone zostały wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.
3. Zostały opracowane zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci.
4. Wszystkie osoby pracujące z uczniami Ośrodka są zobowiązane do przestrzegania zasad bezpiecznych relacji obowiązujących w Ośrodku.
5. Przy zatrudnieniu Dyrektor Ośrodka każdorazowo sprawdza dane osoby w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz w Krajowym Rejestrze Karnym.
6. Wszystkie osoby zatrudniane podpisują oświadczenie o zaznajomieniu się i zobowiązaniu do przestrzegania zasad zawartych w Standardach (załącznik nr 1).
7. Osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Ośrodka, na mocy odrębnych przepisów są sprawdzane przez Dyrektora Ośrodka w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.
8. Pracownicy Ośrodka wzięli udział w szkoleniach dotyczących:
  - 1) zasad i procedur ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia,
  - 2) rozpoznawania symptomów krzywdzenia
  - 3) odpowiedzialności prawnej pracowników
  - 4) procedury Niebieskiej Karty

§8

Zasady relacji pomiędzy małoletnimi a pracownikami Ośrodka

Wszyscy pracownicy Ośrodka działają z szacunkiem w najlepszym interesie małoletniego, uwzględniając jego dobro. Dbają przede wszystkim o bezpieczeństwo uczniów, szanują ich światopogląd, wyznanie oraz orientację seksualną uczniów. Nie dyskryminują ze względu na rodzaj niepełnosprawności.

§9

Zasady ogólne w relacjach między pracownikami Ośrodka a małoletnimi

1. Podczas kontaktu i rozmowy pracownik Ośrodka traktuje ucznia z szacunkiem, nie zawstydzają, nie zastrasza, nie obraża i nie lekceważy.
2. W trakcie wystąpienia sytuacji trudnej dla ucznia nauczyciel rozmawia z podopiecznymi na osobności, nie angażuje w rozmowę innych uczniów, jeśli nie ma takiej potrzeby.
3. Pracownicy Ośrodka pamiętają o właściwej postawie i zachowaniu podczas rozmów z małoletnim. Nie podnoszą głosu, nie oskarżają, nie stosują przemocy psychicznej czy fizycznej. Używają języka pozbawionego ocen, etykiet, określeń stereotypowych, wulgarnych słów, gestów i żartów, obraźliwych uwag.
4. Pracownicy Ośrodka przestrzegają prywatności uczniów, jeśli ze względów bezpieczeństwa trzeba odstąpić od tej zasady, uczeń jest o tym poinformowany.
5. Każdorazowo w sytuacji trudnej dla ucznia nauczyciel wyjaśnia swój sposób postępowania i konieczność podjęcia działań.

§10

Zachowania niedozwolone wobec uczniów

1. Pracownicy Ośrodka w kontakcie z uczniami nie mogą:
  - 1) zawstydzają, lekceważyć, upokarzać, ośmieszać i obrażać;
  - 2) krzyczeć, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
  - 3) ujawniać drażliwych informacji na temat swoich podopiecznych osobom do tego nieuprawnionym;
  - 4) naruszać nietykalności cielesnej ucznia (poza sytuacjami opisanymi w §2 „Zachowania dozwolone wobec uczniów”);
  - 5) stosować żadnej formy przemocy fizycznej wobec uczniów (np. wrywanie rzeczy, bicie, popychanie);
  - 6) wykorzystywać wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej;
  - 7) nawiązywać jakichkolwiek relacji intymnych/seksualnych z uczniami;
  - 8) utrwałać i rozpowszechniać wizerunku uczniów bez ich zgody;

- 9) proponować uczniom alkoholu, tytoniu czy innych używek;
  - 10) zachowywać się niestosownie w obecności uczniów (zachowania niestosowne to m.in.: używanie obraźliwych słów, gestów, znaków migowych, wulgarnych żartów, niestosownych uwag, gróźb, zastraszania, wymuszania).
2. Wszystkie zachowania niezgodne ze „Standardami” muszą być zgłaszane dyrektorowi Ośrodka i podlegają interwencji (Standard III Procedury).

& 11

Zachowania dozwolone wobec uczniów

1. Nauczyciel może kontrolować łazienki i toalety ze względu na problemy zdrowotne uczniów lub względy bezpieczeństwa podopiecznych.
2. Ze względu na specyfikę niepełnosprawności uczniów dopuszcza się możliwość dotyku fizycznego w razie potrzeby – zainicjowania rozmowy, zwrócenia uwagi, ostrzeżenia, realizacji zadań opiekuńczo – wychowawczych i interwencyjnych.
3. Dopuszczalne jest komunikowanie się z wychowankami poprzez e-dziennik, służbową pocztę e-mail, służbowy komunikator internetowy Teams, jeżeli dotyczy to kontaktów w celu przekazywania bądź wymiany informacji dotyczących spraw wychowawczych i dydaktycznych związanych z działalnością Ośrodka, klasy, grupy, zapewnieniem bezpieczeństwa podopiecznym i organizacją pracy z uczniami.

& 12

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

1. Uczniowie traktują się z szacunkiem, z poszanowaniem swoich światopoglądów, przekonań religijnych, orientacji seksualnej, zwracają uwagę na swoje potrzeby, w szczególności:
  - 1) nie dyskryminują kolegów i koleżanek ze względu na ich niepełnosprawność, odmienne funkcjonowanie, inny sposób komunikacji, specjalne potrzeby edukacyjne.
  - 2) w kontaktach nie lekceważą, nie ośmieszają i nie obgadują się wzajemnie.
2. Uczniowie nie stosują we wzajemnych kontaktach przemocy i zachowań, które są nieakceptowane społecznie:
  - 1) narażanie na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia,
  - 2) bicie, szarpanie, popychanie lub inna przemoc fizyczna,
  - 3) zmuszanie do podejmowania aktywności o charakterze seksualnym,
  - 4) wyzywanie, ośmieszanie, plotkowanie, zastraszanie, zawstydzanie,
  - 5) mowa nienawiści,
  - 6) pożyczanie i nieoddawanie rzeczy lub pieniędzy,

- 7) niszczenie mienia,
  - 8) namawianie do picia alkoholu, palenia papierosów, stosowania innych używek,
  - 9) nakłanianie do kradzieży,
  - 10) szantażowanie,
  - 11) izolowanie i wykluczanie z grupy,
  - 12) wszelkie formy cyberprzemocy: nagrywanie, filmowanie bez zgody oraz publikowanie w mediach społecznościowych, naruszanie dobrego imienia małoletniego z wykorzystaniem jego wizerunku w sieci, obraźliwe komentarze, podszywanie się za małoletniego, hejtowanie.
3. Uczniowie znają obowiązujące w Ośrodku procedury bezpieczeństwa, wiedzą, jak zachować się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu innych uczniów

ROZDZIAŁ III

STANDARD III PROCEDURY

§13

Zasady ogólne

1. Każdy uczeń doświadczający lub posiadający informacje o wystąpieniu przemocy powinien zgłosić to: nauczycielowi, wychowawcy lub osobom bezpośrednio udzielającym wsparcia i podejmującym dalsze działania, którymi są pedagodzy i psychologowie szkolni.
2. W Ośrodku wypracowane zostały procedury, które określają krok po kroku, jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dzieci lub zagrożenia ich bezpieczeństwa ze strony pracowników Ośrodka, członków rodziny i rówieśników.
3. W Ośrodku funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego.

& 14

Realizacja standardu

1. Precyzyjnie zostały określone sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
2. W Ośrodku zostały wskazane osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie Sądu Opiekuńczego oraz wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”.
3. Wyznaczone zostały osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia.

4. W sytuacjach, kiedy dochodzi do krzywdzenia małoletniego powoływany zostaje zespół, w którego skład wchodzi: psycholog, pedagog, wychowawcy i inne osoby wyznaczone przez Dyrektora Ośrodka, w celu opracowania szczegółowego planu pomocy małoletniemu. W razie potrzeby zostaje nawiązana współpraca z instytucjami zewnętrznymi w celu udzielenia pełniejszego wsparcia.
5. Wszystkie zgłoszenia dotyczące krzywdzenia małoletniego są dokumentowane (załącznik nr 6, 7 i 8).

§15

Jak rozpoznać przemoc wobec małoletniego

Przemoc wobec małoletniego to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste, w szczególności narażające małoletniego na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy.

SYMPTOMY – NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ?

Obserwując małoletniego i analizując poniższe symptomy pamiętaj o ocenie kontekstowej: zwróć uwagę nie tylko na symptomy fizyczne, ale także zachowanie ucznia, rodzica.

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że małoletni doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem można określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem.

Zareaguj, gdy uczeń:

- jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie,
- kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
- jest głodny,
- nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów, aparatów słuchowych itp.,
- nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku,
- ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia, a podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp.,
- nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
- boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu,

- wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.,
- używa środków psychoaktywnych, alkoholu,
- nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. lepkość emocjonalna),
- jest rozbudzony seksualnie niestosownie do wieku,
- ucieka z domu,
- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania małoletniego,
- mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza,

§16

Zasady zgłaszania przemocy w Ośrodku

1. Koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu jest pedagog szkolny, który odpowiada za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu.
2. Uczeń może zgłosić, że jest krzywdzony każdymu pracownikowi Ośrodka.
3. Osobami udzielającymi wsparcia małoletniemu są pedagog, psycholog oraz wychowawcy.
4. Nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego sprawuje Dyrektor Ośrodka udzielając wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w pomoc.
5. Osoba, która otrzyma informacje o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu zachowuje ją w bezwzględnej tajemnicy i przekazuje tylko osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń. Informacja ta przekazywana jest w formie pisemnej z wykorzystaniem załącznika nr 6 do Standardów.
6. Zgłoszenia o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu może dokonywać również rodzic, a także inne osoby spokrewnione lub niespokrewnione z małoletnim, inny uczeń.
7. Osoby odpowiedzialne za realizację zgłoszenia, po zapoznaniu się z sytuacją, podejmują decyzję o wszczęciu Procedury interwencji.
8. Każdy pracownik Ośrodka jest szczególnie uważny wobec wszelkich objawów przemocy wobec uczniów. Wszystkie niepokojące sygnały powinno się natychmiast konsultować z pedagogiem i/lub psychologiem Ośrodka. Priorytetem wszystkich pracowników jest zapewnienie uczniom bezpieczeństwa.

§17

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia wychowanka przez osobę ze środowiska rodzinnego

1. W przypadku uzyskania przez nauczyciela, pracownika Ośrodka informacji, że wobec małoletniego ucznia wystąpiła przemoc w rodzinie (uzasadnione podejrzenie

o krzywdzenie) pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania tej informacji do pedagoga/psychologa lub dyrektora Ośrodka. Wzór notatki stanowi załącznik nr 6 do niniejszych Standardów.

2. Psycholog/pedagog Ośrodka przeprowadza rozmowę z małoletnim na temat jego sytuacji rodzinnej/osobistej i razem z dyrektorem Ośrodka podejmują decyzję o podjęciu dalszych kroków.
3. Priorytetem jest zadbanie o bezpieczeństwo małoletniego. Jeśli sytuacja tego wymaga należy pozostawić małoletniego w Ośrodku pod opieką nauczycieli do wyjaśnienia sprawy.
4. Pedagog/psycholog nawiązuje kontakt telefoniczny bądź osobisty z rodzicami małoletniego, w celu przedstawienia im posiadanych informacji oraz przekazania decyzji o podjęciu dalszych kroków.
5. Psycholog/pedagog na podstawie uzyskanych informacji sporządza notatkę i opracowuje plan pomocy, który w szczególności powinien zawierać:
  - 1) podjęcie działań zapewniających bezpieczeństwo małoletniemu,
  - 2) wdrożenie procedury „Niebieskiej Karty” (jeśli sytuacja tego wymaga),
  - 3) poinformowanie o sytuacji Sądu Rodzinnego (jeśli sytuacja tego wymaga),
  - 4) powiadomienie policji/ prokuratury/ OPS/PCPR (jeśli sytuacja tego wymaga),
  - 5) wsparcie jakim zostanie objęty małoletni na terenie Ośrodka,
  - 6) zaangażowanie organizacji pomocowych, jeżeli stan małoletniego wskazuje na konieczność objęcia go opieką specjalistyczną.
6. Każda sytuacja, która wymaga założenia „Niebieskiej Karty” jest zgłaszana niezwłocznie, a nie później niż w terminie do 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, do zespołu interdyscyplinarnego przy Ośrodku Pomocy Społecznej bądź Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zgodnie z adresem zameldowania małoletniego.
7. Każdorazowo, jeżeli zachodzi podejrzenie krzywdzenia dziecka, zostaje założona Karta Interwencji (załącznik nr 8) dostępna również w dokumentacji Pedagogów Ośrodka.
8. Wszyscy pracownicy Ośrodka oraz inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy. Nie dotyczy to sytuacji, kiedy trzeba je przekazać uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
9. Psycholog/pedagog Ośrodka są zobowiązani do uczestniczenia w posiedzeniach lub kontaktów telefonicznych z Zespołem Interdyscyplinarnym, jeżeli zostaje podjęta decyzja wdrożenia procedury „Niebieskiej Karty” (załącznik nr 9)

§18

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez ucznia w Ośrodku

1. Osoba podejrzewająca stosowanie przemocy wobec małoletniego w Ośrodku przez innych uczniów, krzywdzony uczeń lub jego rodzic zgłasza problem do wychowawcy, pedagoga, psychologa lub dyrektora Ośrodka.
2. Pedagog/psycholog wraz z wychowawcą przeprowadzają rozmowę z osobą poszkodowaną oraz z uczniem/uczniemi oskarżonymi o stosowanie przemocy wobec kolegi/koleżanki.
3. Po przeprowadzeniu rozmów pedagog/psycholog wraz z wychowawcą ustalają plan działania, który powinien obejmować wdrożenie środków zaradczych na poziomie wychowawczym, oddziaływań profilaktycznych, kar statutowych.
4. W sytuacjach bardziej skomplikowanych bądź kiedy wdrożone środki zaradcze nie działają Dyrektor Ośrodka zwołuje zespół do spraw pomocy psychologiczno - pedagogicznej z udziałem rodzica oraz uczniów stosujących przemoc, aby wypracować wspólny plan oddziaływań (włączając w to konieczność konsultacji specjalistycznej, jeżeli podejrzewamy, że stan psychofizyczny ucznia może być przyczyną jego zachowań). Rodzic jest zobowiązany do przestrzegania ustaleń zespołu oraz do stałej współpracy z Ośrodkiem.
5. Każdorazowo osoby stosujące przemoc muszą być informowane o konsekwencjach karnych swoich czynów a ofiara przemocy o prawach jakie jej przysługują.
6. Jeżeli w dalszym ciągu sytuacja nie ustaje, decyzją Dyrektora Ośrodka zostaje powiadomiony Sąd Rodzinny, a jeżeli sprawcą przemocy jest pełnoletni uczeń, złożone zostaje zawiadomienie na policję.
7. Wszystkie działania są dokumentowane.
8. Małoletni doświadczający przemocy ze strony innych uczniów zostaje objęty stałą pomocą psychologiczno – pedagogiczną, a sytuacja jest na bieżąco monitorowana przez pracowników Ośrodka.

§19

Procedura interwencji w sytuacji przemocy wobec małoletniego przez pracownika Ośrodka

1. Osoba podejrzewająca/ mająca informacje o stosowaniu przemocy wobec ucznia przez pracownika Ośrodka zgłasza problem Dyrektorowi Ośrodka.
2. Dyrektor zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem Ośrodka podejrzany o stosowanie przemocy wobec małoletniego.
3. W przypadku uzasadnionych podejrzeń, że sytuacja może wskazywać, że naruszone zostało dobro ucznia, Dyrektor Ośrodka odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z małoletnim do czasu wyjaśnienia zdarzenia.

4. W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra ucznia przez nauczyciela, Dyrektor Ośrodka ma 14 dni kalendarzowych na zawiadomienie o zdarzeniu rzecznika dyscyplinarnego. Termin ten liczy się od dnia powzięcia informacji o zdarzeniu.
5. W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra ucznia przez pracownika niepedagogicznego Dyrektor Ośrodka powiadamia organy ścigania.

ROZDZIAŁ IV

STANDARD IV. MONITORING

§20

1. Dyrektor Ośrodka wyznacza pedagogów szkolnych odpowiedzialnych za Standardy w Ośrodku
2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów oraz proponowanie zmian w Standardach.
3. Osoby, o których mowa w poprzednich punktach przeprowadzają wśród uczniów, rodziców, pracowników Ośrodka, raz w roku szkolnym ankietę monitorującą poziom realizacji w/w dokumentu i ogólnego bezpieczeństwa w placówce.
4. Osoby odpowiedzialne za realizację Standardów dokonują opracowania ankiet i sporządzają raport z monitoringu, który następnie przekazują dyrektorowi Ośrodka.
5. Jeżeli zachodzi taka potrzeba Standardy podlegają ewaluacji zgodnie z zapotrzebowaniem środowiska szkolnego oraz usprawnieniem ich funkcjonowania.
6. Dyrektor informuje pracowników Ośrodka o aktualizacji Standardów.